

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

Opvscvla Spiritvalia - I. Horologium Asceticum. II. Principia Vitae
Christiana. III. Manuductio ad Coelum. IV. Via Compendii ad Deum. V. De
Sacrificio Missae. VI. De Discretione Spirituum ... Operum Eminentiss.
Cardinalis, Tom. I

Bona, Giovanni

Parisiis, 1677

Cap. XXIV. De Pietate & Observantia. Obedientia commendatur: itemque
Gratitudo. Quomodò accipiendum, & reddendum sit beneficium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9969

tuos quotidiē adesse ad reddendam rationem. Dic apud te causam & quantum potes te ipsum coargue. Totum diem tecum scrutare: omnia dicta & facta tua, atque ipsasmet cogitationes remetire, nihil abscondens, nihil transiens. Si agnoscis iniquitatem tuam, ignoscit Deus: si fateris, mederis. Quid refert neminem scire vitium tuum, cùm tu scias? An utilius tibi existimas damnatum latere, quām palam absolvi? Ubi cumque lateas, conscientia tecum est, non potes eam effugere. Miserrimus es si hanc aspernaris.

4. In tria tempora vita dividitur, quod est, quod fuit & quod futurum est. Præsens momentaneum est, ante desinens quām veniat: futurum nondum est: at præteriti dies aderunt omnes cùm jussieris & ad arbitrium tuum se inspicci patientur. Ne timeas memoriam tuam, nec erubescas te in præteritum retorquere, erroresque tuos tibi exprobrare. Quò frequentius id feceris, eo citius emendaberis. Ipse de te vindictam sume, nec ea iterum admittas, quæ fecisse te plangis. Plerique liberati à naufragio exinde repudium & navi & mari dicunt, Deique beneficium periculi memoria honorant. Hanc bonam sollicitudinem in te esse cupio, ne iterum experiri velis quod semel timuisti. Grande periculum evasisti, ne te iterum discrimini exponas. Toties pepercit Deus, quoties deliquisti: cave ne idcirco deterior fias, quia Deus bonus est. Quid facturus sis cogitas aliquando, cur non potius quid feceris? Nam consilium futuri ex præterito venit. Multi ad sapientiam pervenirent, nisi jam putarent se pervenisse. Nisi te quotidiē emendes, quotidiē deterior eris.

C A P. XXIV. *De Pietate, & Observantia. Obedientia commendatur, itemque Gratitudo. Quomodo accipendum, & reddendum sit beneficium.*

1. **N**ullā vi verborum exprimi potest, quām laudabile opus sit posse hominem dicere; Parentibus meis cessi & parui semper: eorum imperio, sive æquum, sive

darum fuerit, obsequentem & submissum me præbui : bonum patriæ civem me semper exhibui : fratribus & consanguineis benè facere nunquam cessavi : omnes vincere beneficiis conatus sum. Hæc sunt nimirūm Pietatis officia , quibus debitum tribuimus cultum, patriæ, parentibus, fratribus & aliis sanguine conjunctis. Quid verò pietas erga cognatos , id præstat observantia erga Prælatos , Principes , Præceptores & alios , qui aliquo modo nos antecedunt dignitate , sapientiâ, ætate, religione & sanctitate. Solemus enim coram illis assurgere, caput aperire , viâ decedere , equo aut vehiculo desilire , ad genua provolvi , manus aut vestes osculari , aliaque honoris signa pro more patriæ exhibere, Hæc autem omnia profuso ac reverenti animo præstabis , si præcesserit in intellectu magna sublimitatis illorum æstimatio. Nam hinc orietur in voluntate fuga quædam & metus , quo perculsus nimiam cum illis familiaritatem declinabis , atque ab eorum magnitudine in tuam quodammodo resilles parvitatem. Omnis potestas à Deo est. Quicquid præstiteris majoribus tuis , infra debitum honorem erit , si Deum in illis consideraveris.

2. Ut ex primi parentis inobedientia omnis calamitas exorta est , sic per obedientiam filii Dei ad felicitatem reduci sumus , si & nos obedientiam servaverimus. Obedientia rerum omnium perfectio est , earumque cum suo principio firmissima connexio. A Deo enim in Deum admirabili circulo cuncta ducit. Hanc Christus præ cæteris virtutibus commendavit , qui ne eam perderet , perdidit vitam. Hæc melior dicitur esse quam victimæ , quia per eam propria voluntas maestatur. Suscipiendum est autem superioris edictum velut emissâ divinitùs vox , nullâ quæsitâ præcepti causâ vel motivo. Nescit judicare , qui perfectè didicit obedire. Moneat superior , jubeat lex , dicat quid me velit facere : non disco , non disputo , non excuso : sed simpliciter & velociter pareo , paratus ad omnia seu facilia seu ardua pari gaudio & promptitudine

exequenda. Unum est in quo refractarius & contumax esse potes , si quis nimis à bono te retrahat & adversus Dei legem impellat. Cætera omnia constanter & sine murmure exequi debes.

3. Gratitudo debitum respicit ob acceptum beneficium. Nihil autem magis præstandum , quām beneficii æstimatio , si non ex rei magnitudine , saltem ex animo & affectu donantis. Tum jugis benefacti memoria necessaria est , quę semper animo hæreat. Gratiam referre nequit , nisi qui meminit : & qui meminit , jam refert. Hoc non exigit opes , non operam , non felicitatem , in promptu omnibus est. Ut desint vires , nunquam deerit voluntas , quā rependere etiam Regibus potes. Cùm ab aliquo accipis beneficium , hilaris accipe & gaudium profitere , quod fit danti manifestum , ut munera sui fructum capiat. Justa lætitiae causa est lætum amicum videre , justior fecisse. Qui gratè beneficium accepit , qui libenter & benignè , primam ejus pensionem solvit. Nunquam voluit gratus esse , qui beneficium tam longè projicit , ut extra conspectum sit. Qui illud extollit , qui se negat gratiam referre posse , jam reddidit. Qui fastidiosè accipit & negligenter , parvi facere illud videtur. Qui vix indicat se sensisse , vix labia deducit , ingratior est , quām si taceret. Vir bonus dum accipit beneficium de reddendo statim cogitat. Quid enim tam contra officium quām non reddere quod acceperis? Nec mensurā pari , sed uberiori reddendum , sicut terra suscepta semina majori cumulo restituit. Cave tamen ne in gratiæ relatione nimis feistines. Quidam , cùm aliquod munus illum missum est illis , aliquid subinde intempestivè remittunt & se nihil debere testantur. Rejiciendi hoc genus est cùm munus munere subito expungis.